

İhracat İklimi 'zayıf sinyal' veriyor

Türkiye İmalat Sektörü İhracat İklimi Endeksi haziranda 51,8'e geriledi. Türk ihracatçısının yurt dışına ürün satmakta giderek daha fazla zorlanması bekleniyor. **Istanbul Sanayi Odası** Türkiye İmalat Sektörü İhracat İklimi Endeksi, haziranda 51,8 olarak gerçekleşti ve mayıstaki 53,2'lik seviyesine göre düşüş kaydetti. Son veriler, ihracat talep koşullarında ılımlı bir iyileşmeye işaret etse de bu iyileşme Şubat 2021'den beri en düşük oranda belirlendi.

Birçok gelişmiş ülke yılın ilk yarısını ivme kaybeden bir büyüme ile tamamladı. Dünyanın en büyük ekonomisi olan ve Türk imalat sektörü ihracatından yaklaşık yüzde 7 pay alan ABD'de büyüme üst üste üçüncü ay

yavaşlama gösterdi. Benzer eğilimler birçok Avrupa ekonomisinde de gözlemlendi. Haziran ayında Almanya, İtalya, İspanya, Fransa ve Hollanda'da üretim artışı yavaşladı.

Birleşik Krallık bu eğilimin dışında kaldı ve ekonomik aktivite mayıs ayına göre biraz daha hızlı arttı. Öte yandan nisan ayı ile kıyaslandığında büyüme yine oldukça yavaş gerçekleşti.

Haziran ayında talep artışının önemli kaynaklarından biri Birleşik Arap Emirlikleri oldu. Bu ülkede petrol dışı üretim artışı önceki aya göre ivme kaybetmesine rağmen güçlü seyrini korudu. Anket kapsamında takip edilen diğer Orta Doğu ekonomileri içinde en güçlü büyüme Katar'da kaydedildi.

Buna karşılık, ekonomik aktivitedeki en belirgin daralma ise Polonya'da gerçekleşti. Bu ülkede imalat sanayi üretimi iki yılı aşkın bir dönemin en hızlı düşüşünü kaydetti. Yunanistan, Çek Cumhuriyeti ve Avusturya'da da üretimin azaldığı görüldü.

Rusya'da ekonomik aktivite üst üste üç aylık daralmanın ardından ikinci çeyreğin sonunda hafif bir artış gösterdi. COVID-19 salgınına karşı uygulanan bazı kısıtlama önlemlerinin hafifletilmesine bağlı olarak yeniden büyümeye geçen Çin'de ekonomik aktivite şubat ayından beri ilk kez artış kaydetti. Çin'in Türk imalat sektörü ihracatı içindeki payı yüzde 1 düzeyinde bulunuyor.

"TÜRK İHRACATÇISI DAHA DA ZORLANACAK"

Açıklamada konuya ilişkin değerlendirmesine yer verilen S&P Global Market Intelligence Ekonomi Direktörü Andrew Harker, "ikinci çeyrek sonunda küresel ekonomideki yavaşlama belirtileri sürdü ve bu durum talebin genele yayılı fiyat artışlarından olumsuz etkilenmeye devam ettiğini gösterdi. Buna bağlı olarak Türk ihracatçılarının, özellikle en belirgin ivme kayıplarının gözlemlendiği Avrupa ve ABD pazarlarında olmak üzere yurt dışına ürün satmakta giderek daha fazla zorlanması bekleniyor" ifadelerini kullandı.

SATIR - SATIR

**Büyük Sanayiciler Kazanıyor
Küçük İşletmeler ve İşçiler
Kaybediyor**

Akın SALKIN

Türkiye'de yüksek enflasyon ve asgari ücret konusulurken büyük şirketlerin kârlarını artırdığı, işçilerin aldığı payın ise giderek azaldığı ortaya çıktı.

Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşunun (ISO 500) kârı, 2021 yılında bir önceki yıla göre yüzde 137 arttı ancak işçilere ödenen ücrette artış yüzde 33'te kaldı.

İşçi başı ortalama ücret ise sadece yüzde 26 yükseldi. Ödenen maaş ve ücretlerin net katma değerdeki payı da son iki yılda yüzde 52'den yüzde 32'ye geriledi.

Türkiye İstatistik Ofisi'nin (TÜİK) açıkladığı yıllık enflasyon yüzde 74'e dayanırken, dar gelirli alım güçleri iyice düştü. Büyük şirketler ise kârlarını katlayarak artırmayı başardı.

İstanbul Sanayi Odası (İSO), sanayi sektörünün devler ligini belirleyen ve 1968 yılından bu yana aralıksız yapılan "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu Araştırması'nın 2021 yılı sonuçları, işçi paylarının gerilediğini ortaya koydu. 2020 yılında ISO 500'ün dönem kârı 92 milyar 503 milyon TL'den 219 milyar 446 milyon liraya yükseldi. Buna göre en büyük 500 şirketin kârı 2020-2021 arasında yüzde 137,2 artış gösterdi.

Aynı dönemde ödenen maaş ve ücretler ise sadece yüzde 33,4 yükseldi. 2020 yılında işçilere 78 milyar 331 milyon lira ödenirken, ücret ve maaşlar 2021 yılında 104 milyar 466 milyon liraya çıktı.

Çalışan sayısı 2020 yılında 717 bin kişi iken 2021'de bu sayı 757 bine çıktı. İşçi başı ortalama ücret artışı ise yüzde 26,3. Çalışan sayısının artmasından dolayı ödenen maaş ve ücretlerde artış yüzde 33,4 oldu.

İşçinin aldığı pay giderek düşüyor ISO 500 verilerine göre işçinin net katma değerden aldığı pay giderek düşüyor. Ödenen maaş ve ücretlerin net katma değerdeki payı 2012 yılında yüzde 55 iken bu oran 2014 yılında yüzde 57,5'e kadar çıktı. 2020'de ise yüzde 44,5'a gerileyen emekçinin payı 2021'de yüzde 32,1'e kadar düştü.

İşçinin milli gelirden aldığı pay da azalıyor Öte yandan işçinin aldığı pay sadece ISO 500'de değil; milli gelirden de düşüyor. Ücretliler 2019 yılında milli gelirin yüzde 31,4'ünü alırken bu oran 2021'de yüzde 27'ye düştü. Şirketlerin milli gelirden aldığı pay ise son iki senede yüzde 42,9'dan 47'ye yükseldi.

TÜİK verilerine göre 2021 yılında işgücüne yapılan ödemelerin Gayrisafi Yurtiçi Hasıla'ya (GSYH) oranı son 10 senedeki en düşük oran olurken net işletme artışı/karma gelirin oranı ise en yüksek seviyeyi gördü.

TÜİK'in resmi verileri son yıllarda emekçilerin giderek fakirleştiğini; sermayenin ise giderek kazancını artırdığını ortaya koyuyor.

TÜİK'in açıkladığı resmi veriler üzerinden giderek artan hayat pahalılığı ve düşen alım gücünü inceledik. Asgari ücret 1 Ocak 2022'de yüzde 51 artışla 2 bin 826 liradan 4 bin 253 TL'ye yükseldi. Ancak enflasyon da son 20 senede en yüksek seviyeleri gördü. Halkı en çok ilgilendiren ise mutfak masrafları. Mayıs-Haziran ayları itibarıyla son bir senede gıda ve alkolsüz içeceklerin fiyatı yüzde 92 yükseldi.

Türkiye İstatistik Kurumu tüketici fiyatlının haziran ayında aylık bazda yüzde 4,95 artarken yıllık bazda enflasyonun yüzde 78,62 olduğunu duyurdu.

TÜİK'e göre yüzde 78,62 ENAG'a göre yüzde 175,55

Enflasyon Araştırma Grubu (ENAG) ise açıklamasında tüketici fiyat endeksinin haziran ayında yüzde 8,31 arttığını bu dönemde yıllık enflasyonun ise yüzde 175,55 olduğunu duyurdu. Ocak ve Haziran arasındaki 6 aylık fiyat artışı ise yüzde 71,43 olarak hesaplandı.

TÜİK'e göre TÜFE'de 2022 yılı Haziran ayında bir önceki aya göre yüzde 4,95, bir önceki yılın Aralık ayına göre yüzde 42,35, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 78,62 ve on iki aylık ortalamalara göre yüzde 44,54 artış gerçekleşti.

Yıllık en düşük artış yüzde 23,74 ile haberleşme ana grubunda gerçekleşti. Bir önceki yılın aynı ayına göre artışın düşük olduğu diğer ana gruplar sırasıyla yüzde 26,99 ile giyim ve ayakkabı, yüzde 27,76 ile eğitim ve yüzde 39,34 ile sağlık oldu. Buna karşılık, bir önceki yılın aynı ayına göre artışın yüksek olduğu ana gruplar ise sırasıyla, yüzde 123,37 ile ulaştırma, yüzde 93,93 ile gıda ve alkolsüz içecekler, yüzde 81,14 ile ev eşyası oldu.

Ana harcama grupları itibarıyla 2022 yılı Haziran ayında en az artış gösteren ana gruplar yüzde 0,18 ile giyim ve ayakkabı, yüzde 1,97 ile sağlık ve yüzde 2,02 ile eğlence ve kültür oldu. Buna karşılık, 2022 yılı Haziran ayında artışın yüksek olduğu ana gruplar ise sırasıyla, yüzde 10,59 ile ulaştırma, yüzde 8,34 ile konut, yüzde 5,42 ile lokanta ve oteller oldu. (Kaynak; euronews)